

Bezljaj jezikovnih posameznosti ni nikoli opazoval izolirano, vedno je iskal povezave med besedami in njihovimi družinami; odkrival je sorodstvene vezi med njimi v številnih območjih, kjer sta jih človek in čas v stoletjih zabrisala. Z leti je svoje etimološke in imenoslovne izsledke začel vključevati v reševanje širših vprašanj narodnostne in jezikovne geneze Slovencev in drugih Slovanov, močneje je poudaril veljavo sorodstvenih vzporednic z baltskimi jeziki, npr. v študijah Stratigrafija Slovanov v luči onomastike, Význam onomastiky pro studium praslovanského slovníku (1958), Einige slowenische und baltische leksische Parallelen. Vse bolj se je poglobljal tudi v splošno pomenoslovje; svoje videnje uporabe le-tega pa je mojstrsko pokazal v razpravi Pomenska kategorija gozd v slovenščini (SR 1959).

Posebno rad je o mestu slovenščine med slovanskimi jeziki predaval tujim mladim slavistom na poletnih seminarjih slovenskega jezika, literature in kulture; skoraj redno v prvih petnajstih letih (1965–1980). Veliko jih je prihajalo iz drugih slovanskih etimoloških središč k njemu po strokovne nasvete in pomoč, tako da je njegov tesni kabinet na Filozofski fakulteti postal občasno že prava slovanska etimološka Meka.

France Bezljaj je znal o najtežjih jezikovnih vprašanjih privlačno in napeto pripovedovati tudi nestrokovnjakom; po Blišču in bedi slovenskega jezika je izdal še jezikoslovno uspešnico Eseji o slovenskem jeziku (1967), v kateri je na poljuden način razen o svoji osrednji tematiki spregovoril še o knjižnem jeziku in njegovi kulturi.

Od takrat je razen za sprotno objavljjanje novosti vse svoje moči namenil končnemu oblikovanju sestavkov za prvo, drugo in tretjo knjigo Etimološkega slovarja slovenskega jezika; prvi dve (od A do O) sta izšli v letih 1976 in 1982, pri tretji pa mu je smrt, kot že nekoč Jakobu Grimmu pri nemškem in Erichu Bernekerju pri slovanskem slovarju, iztrgala pero. Vendar je France Bezljaj odšel od nas prepričan in z zavestjo, da je izročil svojo etimološko delavnico v zanesljive roke mlajših že mednarodno uveljavljenih etimologov, ki so zrasli ob njem in profesorju Bojanu Čopu; v njih ima zagotovilo, da slovar ne bo ostal torzo, da bodo do konca preorali njegovo in slovensko etimološko njivo.

Franz Jakopin

Ljubljana

SPREMEMBE IN MOŽNOSTI AVSTRIJSKIH SLAVISTOV

(Poročilo v okviru srečanja slavistov Celovec–Ljubljana, maj 1993)

1 Zgodovina

Avstrijska slavistika ima relativno dolgo univerzitetno tradicijo. Leta 1849 je bila na dunajski univerzi ustanovljena prva stolica za slavistiko, ki jo je prevzel Fran Miklošič. Seveda je tudi že prej obstajal slavistični študij, pomislimo samo na Kopitarja in njegovo dejavnost na Dunaju, ki je dobro znana. Za avstrijsko slavistiko je značilno, da so bili dolgo časa njeni nosilci pripadniki slovanskih narodov. Omenili smo Slovence Kopitarja in Miklošiča; istočasno kot Miklošič je bil na stolico za slovanski srednji vek imenovan Jan Kollár (umrl že 1852). Treba je omeniti še Hrvata Vatroslava Jagića in Milana Rešetarja, Čeha Konstantina Jirečka (ta je bil imenovan na leta 1893 ustanovljeno drugo stolico za slovansko filologijo in srednji vek) in Václava Vondráka ter Rusa kneza Nikolaja S. Trubeckojja, leta 1939 pa je bil na Dunaju končno imenovan prvi, iz Gradca izvirajoči Avstrijec nemškega rodu Rudolf Jagoditsch. V Gradcu so imeli Slovenci dolgo tradicijo: slovenska stolica je bila ustanovljena že leta 1812.

Leta 1867 se je spremenila v slovansko, leta 1870 pa jo je zasedel Gregor Krek. Kratek čas je v Gradcu deloval tudi Vatroslav Oblak, ki pa je umrl še pred svojim imenovanjem za izrednega profesorja. Vrsto slovenskih slavistov so v Gradcu nadaljevali Karel Štrekelj, Matija Murko in Rajko Nahtigal, za kratek čas tudi Fran Ramovš.

Do konca 1. svetovne vojne in deloma še precej dlje je bila torej avstrijska slavistika slovanska slavistika, tudi večji del študentov je bil slovanskega porekla. Odločilni izkušnji sta bili obe svetovni vojni, med katerima so vojaki kot vojni ujetniki pridobili ali izpopolnili znanje slovanskih jezikov in se začeli zanimati za slavistiko. — Odtlej niso bili slavisti le Slovani. Med starejše slaviste spada sem omenjeni Rudolf Jagoditsch, ki je kot vojni ujetnik več let preživel v Sibiriji, kasneje pa je bil tudi v diplomatski misiji v Rusiji, med slaviste iz generacije po 2. svetovni vojni pa Josef Matl (Gradec), Günther Wytrzens (Dunaj) (oba že pokojna) in upokojeni graški slavist Stanislaus Hafner.

Jagoditsch je dolga leta skrbel za dunajsko slavistiko čisto sam, šele leta 1961 je bila ustanovljena druga stolica, na katero je bil imenovan Josip Hamm iz Zagreba. V Gradcu se je v tistem času oblikovala cela šola, ki se je čutila zavezano zgodovinskemu slovanskemu jezikoslovju, praslovansčini in stari cerkveni slovansčini: Linda Sadnik, Rudolf Aitzetmüller (kasneje Würzburg), Anneliese Lägroid (kasneje Mannheim), Herbert Schelesnik (kasneje Innsbruck).

Konec 60. let in v 70. letih je prišlo do pomembne razširitve obstoječih avstrijskih univerz in do ustanovitve novih: na novo ustanovljena sta bila inštituta za slavistiko na univerzah v Salzburgu in Celovcu (s po dvema rednima profesorjema), Innsbruck je bil na novo zaseden (vendar le z eno stolico), na Dunaj pa so prišli po vrsti František V. Mareš iz Prage, Gerta Hüttl-Folter, Avstrijka iz Los Angelesa, in Radoslav Katičić iz Zagreba kot naslednik Josipa Hamma. Ščasoma so spremenili tudi tri asistentska mesta v izredne profesure, tako najprej mesto Gerharda Neweklowskega, potem Josefa Vintra in končno Otta Kronsteinerja. Le Vint je na Dunaju tudi ostal, ker je Dunaj ostal edini center bohemistike v Avstriji. Neweklowsky je bil leta 1979 imenovan v Celovec, Kronsteiner pa malo zatem v Salzburg kot naslednik leta 1978 umrlega Bolgara Ivana Galabova.

Stolici za književne vede sta zapolnila Georg Mayer (iz ZRN) v Salzburgu in Rudolf Neuhauser v Celovcu (leta 1975 se je po dolgih letih vrnil v Avstrijo iz Kanade). V Gradcu je Hafner postal naslednik Josefa Matla, Harald Jaksche pa naslednik Linde Sadnik. Ko se je Hafner upokojil, ga je nasledil Wolfgang Eismann iz ZRN.

Ne smemo pozabiti relativno kratkega časa, ko je na inštitutu za splošno jezikoslovje celovške univerze deloval Aleksander V. Isačenko. Le-ta je, po izvoru iz Sankt Peterburga, v Celovcu obiskoval gimnazijo in bil pred 2. svetovno vojno na Dunaju lektor za ruski jezik. Po dolgih letih plodne dejavnosti na različnih univerzah v slovanskem, nemškem in angleškem jezikovnem prostoru se je vrnil v Celovec, kjer pa mu ni bilo dano več dolgo ustvarjati. Umrl je leta 1978.

Med slavisti, ki so se izobrazili v Avstriji in danes zasedajo profesorska mesta, je treba omeniti Gerharda Birkfellnerja (Münster/Vestfalija), Aageja Hansen-Löveja (München) in Renate Rathmayer (Ekonomska univerza na Dunaju). Erich Prunč, koroški Slovenec, je bil z graške slavistike postavljen na prevajalski inštitut prav tam.

Poleg profesorjev lahko omenimo tudi vrsto univerzitetnih docentov, ki so vsi rojeni Avstrijci: A. Leitner (Celovec), Alfred Nozsicska, Georg Holzer in Katja Sturm-Schnabel (Dunaj), Wolfgang Steininger, Manfred Trummer, Maximilian Hendler (Gradec), Darinka Völkl (Innsbruck), Hermann Bieder (Salzburg). Poleg teh deluje še vrsta asistentov, ki jih tukaj podrobno ne moremo naštet. Omenimo naj le celovška slovenista Klause D. Olofa in Herto Maurer-Lausegger.

2 Sedanji položaj

Zdi se, kot bi bil položaj slavistike na avstrijskih univerzah zelo zadovoljiv. Pa ni čisto tako. Leta 1991 je v 70. letu umrl dunajski slavist in znanstvenik s področja književnih ved Günther Wytrzens, ki se je — redek med slavisti — ukvarjal s celim spektrom vseh slovanskih književnosti in imel pregled nad njimi; njegovo mesto je bilo razpisano že tri ali štiri leta prej in ostalo zaradi vrste nesrečnih okoliščin do danes nezasedeno. Dve drugi mesti na Dunaju pa bosta zaradi upokojitve F. V. Mareša, strokovnjaka za staro cerkveno slovanščino, in G. Hüttl-Folter, raziskovalke zgodovine ruskega knjižnega jezika, prav tako na novo zasedeni. Po drugi strani je dobil Dunaj še eno mesto za zahodnoslovanske književnosti, ki ga je šele pred kratkim zasedel P. Winczer. Nasledstvo Jakscheta (jezikoslovje) v Gradcu je že leta nezasedeno; sedaj se zdi, da bo končno zasedeno. Prof. Schelesnik je umrl v začetku leta 1991 in od takrat se pogajajo za innsbruško mesto. Na dunajski ekonomski univerzi so ustanovili inštitut za slovanske jezike, katerega vodenje so zaupali Renate Rathmayer. — Tako so od skupno 13 mest rednega profesorja slavistike v Avstriji trenutno nezasedena tri mesta, dve pa bosta v kratkem na novo zasedeni.

3 Reforma z Zakonom o organizaciji univerze

Pred dobrimi dvajsetimi leti je začela veljati temeljita reforma slavističnega študija v Avstriji. Do takrat sta obstajala: 1) pedagoška usmeritev za predmete ruščina, slovenščina, srbohrvaščina in češčina, 2) poleg tega pa še doktorski študij, ki je obstajal že okrog 100 let. V skladu z doktorskim študijem starega tipa si lahko študiral celotno slavistiko kot predmet s težiščnim jezikom in dvema stranskima jezikoma. Poleg tega si moral študirati še en stranski predmet. To je privedlo do preobremenjenosti mnogih študentov.

Novi Zakon o organizaciji univerze je prinesel korenite spremembe, ki so pomenile olajšanje za študente. Doktorskemu nazivu se je vrednost povečala, doseči se ga da šele v podiplomskem študiju. Tako je bil uveden diplomski študij, ki naj bi imel približno enak nivo kot študij predmetov pedagoške usmeritve. V Avstriji je danes tako možen diplomski študij iz ruščine, poljščine, češčine, slovenščine, srbohrvaščine in bolgarščine. V nasprotju s prej se lahko kombinirata le dve slavistični smeri, npr. ruščina in slovenščina, češčina in poljščina itd.

Že okrog leta 1970 je zvezno ministrstvo za znanost in raziskovanje poskušalo na univerzah določiti težiščna področja, pri čemer pa so se pojavila določena naključja, pogojena z interesi posameznih profesorjev. Porazdelitev študija, ki je danes z zakonom trdno določen, izgleda takole: na Dunaju ruščina, poljščina, češčina, srbohrvaščina, slovenščina, v Gradcu ruščina, slovenščina, srbohrvaščina, v Salzburgu ruščina, poljščina, srbohrvaščina, bolgarščina, v Innsbrucku ruščina, srbohrvaščina in v Celovcu ruščina, slovenščina, srbohrvaščina. Tako je npr. prišlo do nenavadne situacije, da ima Salzburg (na novo ustanovljen) štiri slavistične smeri, medtem ko ima častitljiva slavistika v Gradcu (s tradicionalno usmeritvijo v jugovzhodno Evropo) le tri smeri. Razlog, da je bolgaristika zasidrana v Salzburgu, je naključje, ker je bil v Salzburgu prvi slavist po ponovni vzpostavitvi univerze slučajno Bolgar. Omembe vredno je tudi, da se poleg ruščine le srbohrvaščina lahko študira na vseh avstrijskih univerzah. Slovenistika je zasidrana na treh univerzah: Dunaj, Gradec in Celovec. To ne kaže ravno velikega števila študentov slovenščine. Slovenisti, ki so študirali pred ustanovitvijo celovške univerze, so to počeli pretežno v Gradcu in se pogosto tudi odselili iz Celovca. V primerjavi s tem lahko pripomnimo, da se da češčino, prav tako avstrijski sosednji jezik in jezik narodne skupine v Avstriji, študirati na eni sami univerzi, namreč na Dunaju.

Slavistika v Celovcu je začela delovati s študijskima smerema ruščina in slovenščina leta 1973, srbohrvaščina pa 1978. Za slovenski lektorat je dolga leta skrbel knjižničar študijske

knjižnice v Kranju Franc Drolc, poleg tega so k pouku pritegnili tudi koroške Slovence s slovenske gimnazije, da bi tako ohranjali stik s šolo. Vse slavistične smeri v Celovcu imajo trenutno še pedagoško in nepedagoško usmeritev (t. i. diplomski študij). V zadnjih letih je prišlo z uvedbo študija ekonomike podjetij tudi v tem okviru do ustreznega jezikovnega izobraževanja v slovenščini in ruščini, medtem ko je bila srbohrvaščina zaradi pomanjkanja zanimanja ukinjena.

Pred dvema letoma in pol je neko mednarodno podjetje (Arthur de Little) opravilo evalvacijo celovške univerze. Na podlagi te študije je bilo priporočeno, naj se vrsta študijskih smeri na celovski univerzi ukine in se razširijo druge. (Merila za ocenjevanje so se ravnala predvsem po številu študentov in delovnem trgu, medtem ko kulturnopolitičnih vidikov sploh niso upoštevali.) O vseh ukrepih za preprečitev najhujšega, ki sta jih sprejeli univerza in Dežela Koroška, na tem mestu ne moremo poročati. Skratka, ustanovili smo 9-člansko znotraj-univerzitetno delovno skupino, ki je imela stalen stik s predstavniki Dežele Koroške in je poskušala izdelati svoj predlog; tega je potem kot »koroški koncept« sprejel univerzitetni kolegij.

Le na kratko bomo poročali še o tem, v kolikšni meri je bila s temi omejitvenimi ukrepi prizadeta slavistika. Po prvotni študiji naj bi se univerza razdelila v dve fakulteti, in sicer 1) v fakulteto za ekonomijo in informatiko in 2) fakulteto za jezike. (Pedagoške študijske smeri, ki so bile določene z ustanovno listino leta 1970, naj bi brez nadomestila ukinili.) Vloga filologij je bila konec koncev mišljena kot oskrbnik za študij ekonomike podjetij. Da se za filologije v resnici niso zanimali, kaže dejstvo, da je bilo splošno jezikoslovje sedaj sploh ukinjeno. Na področju slavističnih predmetov naj bi opustili pedagoško usmeritev ruščina in srbohrvaščina in diplomski študij slovenščina. To naj bi pomenilo, da bi bile od šestih študijskih smeri slavistike tri ukinjene. Rezultat mesece dolgih posvetovanj znotraj inštitutov, skupin filologov, univerzitetne delovne skupine in komiteja, ki je imel stike s predstavniki Dežele Koroške in ministrstva, pri čemer je imela celovška univerza raznolike stike tudi z drugimi avstrijskimi in tujimi univerzami, je bil ta, da ostane študij slovenistike neokrnjen, črtan pa je študij pedagoške usmeritve ruščina in srbohrvaščina. (Tudi Univerza v Ljubljani nas je podprla s pismom, poslanim ministru Busku. Vsem, ki so intervenirali v našem primeru, se posebej zahvaljujemo.)

To je sedanja situacija, s katero moramo živeti. Kaže, da se bodo v študijskem letu 1993/94 še vse študijske smeri lahko začele kot doslej in da se bodo črtane študijske usmeritve počasi iztekle. Nevarnost pa preti z drugega konca, namreč od omejenega števila študentov. Iz načrtov ministrstva je jasno razvidno, da bo nadaljevanje določenih študijskih smeri odvisno od števila vpisanih slušateljev.

Na tem mestu ne moremo zamolčati tudi določene dvojne strategije ministrstva: po eni strani naj bi upoštevali nove politične danosti v Vzhodni, Srednji in Jugovzhodni Evropi (avstrijskim slavistom je bilo naročeno, naj o tem razmišljajo), po drugi strani pa slavistiko že omejujejo. Te omejitve ne zadevajo le Celovca, temveč tudi npr. srbohrvaščino v Salzburgu. Jezikovni pouk srbohrvaščine v Salzburgu je doslej pokrival sporazum o kulturi z Jugoslavijo. Ta je potekel in nadomestila zanj ni; povečanje števila ur učne obveznosti pa ni predvideno. Tudi v Innsbrucku ni možno študirati srbohrvaščine kot prvi predmet, to pa zaradi pomanjkanja ur učne obveznosti. Tačas poučuje tam kot gostujoči profesor že drugo leto Bogdan Dabić, profesor s sarajevske univerze.

4 Novi premisleki o avstrijski slavistiki

Nove danosti in spremembe v Evropi so pripravile avstrijske slaviste do tega, da razmišljajo o reorganizaciji slavističnih študijskih smeri. Posebej moramo omeniti dokument Radoslava

Katičiča, ki predlaga uvedbo novih in preoblikovanje starih študijskih smeri. Tako je treba v bodoče na vsak način upoštevati ukrajinistiko in slovacistiko; srbokroatistika kot skupni predmet pa naj bi se spremenila v srbistiko, kroatistiko, bosensko-hercegovski študij, črnogorski študij, v vsakem primeru s kar največjo fleksibilnostjo. Ločitev srbščine in hrvaščine se mi trenutno ne zdi priporočljiva, ker lahko zaradi premajhnega števila študentov na marsikateri univerzi ukinejo obe smeri.

Prav zadnjo točko, vprašanje fleksibilnosti, je pretehtala delovna skupina študijske komisije za slavistiko celotne Avstrije pod predsedstvom Ursule Bieber iz Salzburga, in sicer naj bi izrazili nezadovoljstvo s sedaj veljavnimi zakonskimi predpisi in predlagali nove rešitve. Delitev prejšnjega skupnega predmeta slavistika na več posameznih študijskih smeri je privedlo k razdrobljenosti števila študentov na mnoge predmete. Omejeno število študentov pa spet daje ministrstvu podlago, da posamezne študijske smeri ukine. Posvetovanja so šla v smeri, da bi spet uvedli skupni predmet slavistiko, pri čemer naj bi vsaka univerza sama postavila določila/težišča, ki se ji zdijo tačas potrebna.

Želje avstrijskih slavistov bi lahko povzeli takole: a) pri obstoječi pedagoški usmeritvi naj se ne bi ničesar spremeninjalo, b) prosta izbira oblikovanja težišč na inštitutih, c) kombinacija slavističnih smeri naj ostane, č) diplomska dela naj bi bilo možno pisati po izboru študentov tudi v ne trdno reguliranih študijskih smereh. Zaradi tega bodo še potrebna posvetovanja in stiki z ministrstvom.

5 Podpora države, zunanji inštituti

Novi evropski red odpira mnoge možnosti, ki jih je Avstrija pripravljena izrabiti. Poleg gospodarskih aktivnosti so prav kulturnopolitične dejavnosti tiste, s katerimi hoče Avstrija opraviti pionirsko vlogo na področju novo nastalih držav in to tudi dela. Država podpira odnose s Slovenijo, Hrvaško, Madžarsko, Slovaško in Češko republiko ter z Ukrajino, predvsem zahodno Ukrajino. Za podporo kulturnim aktivnostim so bili ustanovljeni zunanji inštituti v Ljubljani, Bratislavi, Budimpešti, Pragi in Lvovu. V Zagrebu in Varšavi delujeta avstrijska kulturna inštituta že vrsto let. Zagrebški inštitut je bil prej pristojen za celo Jugoslavijo, njegov vodja, prof. Melichar, mi je kot gostujočemu profesorju še pred nekaj leti organiziral predavanje v Sarajevu. Tudi za Beograd je bila načrtovana taka ustanova, njen direktor celo že imenovan, in sicer je bil predviden eden naših bivših celovških študentov, Rudolf Maier, ki je imel celo vrsto let izkušnje z Jugoslavijo. Žal ta zunanji inštitut ni mogel nikoli začeti delovati. Prav tako je bilo iz političnih vzrokov odloženo delo avstrijskega kulturnega atašeya v Beogradu, gradiščanskega Hrvata Marka Vuketića. Pripadniki avstrijskih narodnih skupin imajo zaradi jezikovnega znanja velike možnosti v diplomatski službi; vzemimo koroškega Slovenca Valentina Inzka, sedaj v Pragi, ali gradiščanskega Hrvata Andreja Berlakovića, veleposlanika v Zagrebu.

Za kulturno sodelovanje obstajajo finančna sredstva, še nikoli tako velika kot sedaj. Na Dunaju so organizirali akcijo Avstrija–Madžarska, ki podpira projekte (seveda tudi slavistične) med obema državama; obstaja tudi urad za vzhodno Srednjo Evropo, preko katerega se tudi lahko uresničujejo projekti, potekajo pa tudi skupni češko-avstrijski jezikovni tečaji. Podporo Ukrajine je izrabil naš celovski kolega T. Reuther in v Harkovu organiziral tečaj ruščine za naše študente, ki ga je v celoti plačalo ministrstvo. Povečalo se je število tujih študentov in prav tako tudi število udeležencev tečajev nemščine v Avstriji iz omenjenih držav. V omenjenih državah so v številnih krajih odprli avstrijske knjižnice itd. Države, ki so danes v vsakem pogledu deležne posebne podpore, so dežele bivše avstro-ogrske monarhije, nekaj malega tudi Bolgarija, medtem ko za znanstvene odnose z Rusijo in Belorusijo ni posebnih sredstev, odnosi z današnjo Jugoslavijo (Srbija, Črna gora) pa so trenutno popolnoma zamrznjeni.

Pomen slavističnih študijskih smeri je v novi Evropi narasel zaradi okrepljenih kulturnih stikov s slovanskimi deželami. Avstrijska slavistika se je znašla v fazi nove preorientacije. Kam bo ta pripeljala, bo pokazala šele prihodnost.

Gerhard Neweklowsky

Univerza za vzgojne vede v Celovcu

Prevedla *Marja Bešter*

ZUSAMMENFASSUNG

Die österreichische Slawistik hat eine lange universitäre Tradition (1849 wurde der erste Lehrstuhl für Slawistik an der Universität Wien gegründet). Für österreichische Slawistik ist charakteristisch, dass sie die längste Zeit ihres Bestehens von Angehörigen slawischer Völker getragen wurde (J. Kopitar, F. Miklosich, J. Kollár, V. Jagić, M. Rešetar, K. Jireček, V. Vondrák). Erst während der beiden Weltkriege erwarben oder vervollkommneten kriegsgefangene Soldaten slawische Sprachkenntnisse und begannen sich für Slawistik zu interessieren (z. B. R. Jagoditsch).

Vor gut 20 Jahren trat eine tiefgreifende Reform der slawistischen Studien in Österreich in Kraft. Bis dahin bestanden die Lehramtsstudien für die Lehramtsfächer Russisch, Slowenisch, Serbokroatisch und Tschechisch, und daneben gab es das Doktoratsstudium. Das neue Universitätsorganisationsgesetz (UOG) brachte Änderungen: der Dokortitel sollte aufgewertet und erst im Postdiplomstudium erreichbar werden. So wurden Diplomstudien eingeführt, die etwa das gleiche Niveau wie die Lehramtsstudien haben sollten. Die Verteilung der Studien sah in Österreich so aus: In Wien: Russisch, Polnisch, Tschechisch, Serbokroatisch, Slowenisch, in Salzburg: Russisch, Polnisch, Serbokroatisch, Bulgarisch, in Innsbruck: Russisch, Serbokroatisch, und in Klagenfurt: Russisch, Slowenisch, Serbokroatisch. (Im Artikel ist auch kurz berichtet, wie weit die Slawistik an der Universität Klagenfurt von den jetzigen Kürzungsmassnahmen betroffen war.)

Die neuen Gegebenheiten und Veränderungen in Europa haben die österreichischen Slawisten veranlasst, über eine Neuordnung der slawistischen Studienrichtungen nachzudenken: die Ukrainistik und die Slowazistik müssen in Zukunft berücksichtigt werden, die Serbokroastistik solle geändert werden (Serbistik, Kroatistik, Bosnisch-herzegowinische Studien, Montenegrinische Studien), jeweils als Schwepunkt mit grösstmöglicher Flexibilität.

Auch der Staat unterstützt die Beziehungen mit neu entstandenen Staaten (Slowenien, Kroatien, Ungarn, die Slowakei und die Tschechische Republik sowie die Ukraine). Zur Förderung der kulturellen Aktivitäten wurden Ausseninstitute in Ljubljana, Pressburg, Budapest, Prag und Lemberg geschaffen.

NOVO V HRVAŠKEM JEZIKOSLOVJU

0 Nekaj misli o treh strokovnih knjigah, ki so izšle na Hrvaškem: Rječnik hrvatskoga jezika, Zagreb 1991, Razlikovni rječnik srpskog i hrvatskog jezika, Zagreb 1991, in Gramatika hrvatskoga jezika, Zagreb 1992. Pogled na platnice obravnavanih knjig — dve sta izšli v Republiki Hrvatski 1991 in ena 1992 — bralcu kaže novo podobo; naslova založb obeh slovarjev, Novi liber in Školske novine, v skladu z drugo stvarnostjo oz. politiko pri sosedih. Med besedi rječnik in jezika vrinjena (pomanjšana) beseda *hrvatskoga* daje misliti, da je o naslovu dela še jeseni 1991 obstajalo več inšic.

1 Obsežni slovar sodobnega hrvaškega jezika izpod peresa uglednega hrvatskega jezikoslovca Vladimirja Anića (XIV + 888 strani večjega formata) je najnovejši v vrsti kakovostnih in tudi vplivnih jezikoslovnih del, s katerimi se lahko ponaša hrvaška kulturna in pisna tradicija